

## **KUNNALLISEN VARHAISKASVATUKSEN ASIAKASMAKSUJEN PERUSTEET YLIVIESKASSA 1.8.2024 ALKAEN**

### ***Mihin varhaiskasvatuksen asiakasmaksu perustuu?***

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut perustuvat varhaiskasvatuksen asiakasmaksulakiin (1503/2016) ja sivistyslautakunnan tekemiin päätöksiin. 29.12.2022 on lain 5 §:än 2 ja 3 momentteihin, sellaisina kuin ne ovat laissa 1052/2020, tehty muutoksia (1365/2022). 1.8.2024 astuvat voimaan indeksillä tarkistettut tulorajat ja asiakasmaksut. Maksuttomasta esiopetuksesta säädetään perusopetuslaissa (628/1998).

### ***Perheen koko***

Perheen kokona otetaan huomioon yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliitonomaisissa olosuhteissa elävät henkilöt sekä heidän kanssaan samassa taloudessa asuvat molempien alaikäiset lapset. Jos lapsen huoltajat asuvat eri osoitteissa ja heidän lapsensa käyttää varhaiskasvatusta vain yhdessä kunnassa, määrätään maksu sen perheen koon ja tulojen mukaan, jonka luona lapsi on väestörekisterin mukaan kirjoilla. Laskua ei jaeta yhteishuoltajien kesken vaan huoltajat sopivat keskenään laskun maksamisesta/jakamisesta.

Poikkeus: Kun vain toinen huoltaja on yksin palvelun hakijana ja käyttäjänä, huomioidaan hoitoa tarvitsevan perheen koko ja tulot, vaikka lapsi on kirjoilla toisen huoltajan luona. Tällöin toinen perhe ei ole palvelun käyttäjä.

Jos lapselle järjestetään varhaiskasvatusta kahden kunnan alueella, on maksu määrättävä erikseen molemmissa kunnissa.

### ***Perheen tulot***

Perheen tuloja ovat varhaiskasvatuspalveluja käyttävän lapsen, hänen vanhempansa tai muun huoltajansa sekä heidän kanssaan yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliitonomaisissa olosuhteissa elävän henkilön tulot. Tuloiksi luetaan veronalaiset ansio- ja pääomatulot sekä verosta vapaat tulot. Kuukausituloihin lisätään lomarahahan osuus viisi prosenttia, mikäli ei toimiteta todistusta pienemmästä lomarahasta (esim. lomarahojen vaihto vapaaksi). Lapsen tuloja voivat olla esim. perhe-eläke, korkotulo, elatusapu tai elatustuki. Tulojen vähennyksenä otetaan huomioon mm. suoritettut elatusavut ko. perheen ulkopuolisille lapsille. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksuihin vaikuttavat tulot ovat tämän asiakirjan loppuosassa.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksu määrätään toistaiseksi tai määräajaisesti joko todettavissa olevien tai arvioitujen tulojen perusteella, jotka tarkistetaan myöhemmin. Mikäli perhe ei ilmoita tulojaan, peritään korkein maksu.

### ***Kuukausimaksu***

Kuukausimaksu peritään enintään 11 kalenterikuukaudelta toimintavuoden aikana. Maksuton kuukausi on heinäkuu sillä edellytyksellä, että lapsen hoito on alkanut ennen edellisen vuoden syyskuun ensimmäistä päivää ja jatkuu keskeytyksettä koko toimintavuoden ajan. Oikeus maksuttomaan kuukauteen säilyy asiakkaan ilmoitukseen perustuen muutettaessa kunnasta toiseen ja lapsen siirtyessä yksityisistä palveluista kunnallisiin palveluihin.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksu lasketaan perheen yhteenlasketuista bruttotuloista. Jos lapsikohtainen kuukausimaksu on vähemmän kuin 30 €, maksua ei peritä.

### **Uudet tulorajat ja maksuprosentit**

| <i>Perheen henkilö-<br/>määrä</i> | <i>Tuloraja 1.3.2023<br/>alkaen €/kk</i> | <i>Maksuprosentti</i> | <i>Perheen bruttotulot,<br/>joilla korkein maksu</i> |
|-----------------------------------|------------------------------------------|-----------------------|------------------------------------------------------|
| 2                                 | 4 066                                    | 10,7 %                | 6 968                                                |
| 3                                 | 5 245                                    | 10,7 %                | 8 147                                                |
| 4                                 | 5 956                                    | 10,7 %                | 8 858                                                |
| 5                                 | 6 667                                    | 10,7 %                | 9 569                                                |
| 6                                 | 7 376                                    | 10,7 %                | 10 278                                               |

Jos perheen koko on suurempi kuin kuusi, korotetaan maksun määräämisen perusteena olevaan tulorajaa 275 eurolla (1.8.2024 alkaen) kustakin seuraavasta perheen alaikäisestä lapsesta.

Varhaiskasvatuksen kuukausimaksu perheen nuorimmasta lapsesta on 1.8.2024 alkaen enintään 311 €/kk/lapsi. Alin perittävä maksu on 30 euroa. Ikäjärjestyksessä seuraavasta kokoaikaisessa varhaiskasvatuksessa olevasta lapsesta voidaan määrätä maksu, joka on enintään 40 % nuorimman lapsen maksusta eli max 124,40 €. Kustakin seuraavasta lapsesta määrättävä maksu on enintään 20 % nuorimman lapsen maksusta. Määrättäessä perheen muiden kuin nuorimman lapsen maksua käytetään määrääntymisen perustana nuorimman lapsen laskennallista kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksua.

#### ***Hoitoaikaperusteisen varhaiskasvatuksen asiakasmaksun määrääntyminen***

Varhaiskasvatuksen alkaessa tunnit määritellään perheen kanssa. Mikäli hoitotuntien määrä ei ole tiedossa, tunnit arvioidaan. Kuukausimaksu muodostuu sovitun hoitovarauksen perusteella.

| <i>Varattu hoitoaika<br/>tuntia/kk</i> | <i>Varattu hoitoaika keskimäärin<br/>tuntia/viikko</i> | <i>Asiakasmaksu prosenttia<br/>korkeimmasta maksusta</i> | <i>Enintään €/kk</i> |
|----------------------------------------|--------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------|----------------------|
| 1- 63 h/kk                             | alle 15 h/vko                                          | 40 %                                                     | 124,40               |
| 64 – 86 h/kk                           | 15 - 20 h/vko                                          | 60 %                                                     | 186,60               |
| 87 -150 h/kk                           | 21- 35 h/vko                                           | 80 %                                                     | 248,80               |
| yli 150 h/kk                           | yli 35 h/vko                                           | 100 %                                                    | 311                  |

Varattuihin, kuukausimaksun perusteena oleviin, tuntirajoihin tehdään muutoksia vähintään kolmeksi kuukaudeksi. Muutokset tulevat voimaan seuraavan kuukauden alusta.

#### **Varhaiskasvatuksen asiakasmaksu ja ylitysmaksun muodostuminen Daisy-järjestelmässä 1.12.2022 alkaen**

Mikäli kuukauden hoitoaikavarauksen ylittyy, maksu peritään sen kuukauden osalta ylemmän tuntimaksuluokan mukaan. Mikäli hoitoaikavarauksen ylittyy toisen kerran peräkkäin, maksu peritään sen kuukauden osalta ylemmän tuntimaksuluokan mukaan ja varhaiskasvatuspalvelut nostavat yksipuoleisesti hoitoaikavarausten sopivaan ylempään tuntirajaan seuraavan laskutuskuukauden alusta lähtien.

Perheelle menee uusi sähköinen sijoituspäätös tiedoksiantona, jonka jälkeen tehdään uusi maksupäätös. Jos kuukauden hoitoaikavarauksen alittuu, varhaiskasvatusmaksu peritään sopimuksen mukaisen hoitoaikavarausten mukaisesti.

Varattuja hoitopäiviä ei voi käyttää toisena päivänä (esim. sairaus tms. poissaolojen varatut tunnit lasketaan mukaan laskutettavien tuntien määrään).

#### ***Vanhempien tekemä hoitoaikavarauksen ja lapsen toteutunut hoitoaika.***

Huoltajat tekevät lasta koskevat hoitoaikavaraukset sähköisesti. Lapsen sisääntulo- ja uloskirjaukset varhaiskasvatuksessa huoltaja tekee tagin avulla. Hoitoaikavaraukset vaikuttavat merkittävästi henkilöstön työvuorosunnitteluun ja toteutuma voi olla hyvinkin poikkeava varaukseen nähden.

Daisyn käyttöönoton jälkeen 1.12.2022 alkaen laskutettaviksi tunneiksi lasketaan joko varauksen tai toteutuman mukainen aika, sen perusteella, kumpi jaksoista on pidempi.

Esim.

Huoltajien tekemä hoitoaikavaraus klo 7.00 – 16.15 = 9h 15min

Lapsen toteutunut hoitoaika klo 7.15 – 16.00 = 8h 45min

Laskutettava aika varauksen mukaan 7.00 – 16.15 = 9h 15min

Huoltajien tekemä hoitoaikavaraus klo 7.00 – 14.30 = 7h 30min

Lapsen toteutunut hoitoaika klo 7.00 – 15.00 = 8h

Laskutettava aika toteutuman mukaan 7.00 – 15.00 = 8h

### ***Esiopetus***

- Maksuton esiopetus on 19 tuntia viikossa päiväkodeissa
- Esiopetuksen lisäksi varhaiskasvatusta tarvitsevalta peritään hoitoaikavaruksen mukainen maksu.
- Koulujen loma-aikoina, kesää lukuunottamatta, esiopetuksessa olevasta lapsesta laskutetaan saman hoitoaikavaruksen mukaan kuin esiopetuksen aikana. Myös elokuun alku ennen esiopetuksen alkamista laskutetaan saman hoitoaikavaruksen mukaan kuin esiopetuksen aikana. Lapsi voi siis olla varhaiskasvatuksessa kokonaisia päiviä, mutta laskutettaviksi tunneiksi lasketaan oletetun eskariajan (ma-to 4 tuntia ja pe 3 tuntia) ulkopuolinen aika.

### ***Poissaolojen vaikutus maksuun***

- Lapsen ollessa oman sairautensa vuoksi pois päivähoidosta vähintään 11 päivää kalenterikuukaudessa peritään puolet normaalista hoitomaksusta.
- Lapsen ollessa oman sairautensa vuoksi pois päivähoidosta koko kalenterikuukauden maksua ei peritä lainkaan.
- Lapsen ollessa muusta kuin edellä mainitusta syystä pois koko kalenterikuukauden peritään puolet normaalista hoitomaksusta.
- Jos lapsi on poissa ennalta varatun hoitopäivän sairauden tai muun syyn vuoksi, varatun hoitopäivän tunteja ei voi käyttää myöhemmin.
- Lapsen varhaiskasvatuksen alkaessa tai päättyessä kesken kalenterikuukauden, maksu peritään ottaen huomioon varatut tai toteutuneet hoitotunnit. Varhaiskasvatuksessa käytettävän toiminnanohjausjärjestelmän vaihduttua 1.12.2022 huomioon otetaan varaus tai toteutuma. Kumpi jaksoista on pidempi, siitä muodostuu laskutettavat tunnit.
- Jos lapselle haettua ja myönnettyä hoitopaikkaa ei peruta ennen hoitosuhteen alkamista, peritään enintään puolet kuukausimaksusta.
- Heinäkuulle varatusta, mutta käyttämättömästä paikasta peritään puolet kuukausimaksusta, vaikka heinäkuu muuten olisikin maksuton. Jos perheen hoitomaksu on 0 €, peritään puolet 30 eurosta.
- Lapsen isän ollessa jo varhaiskasvatuksen aloittaneesta lapsesta myönnetyllä isyysrahakaudella, ei maksua peritä isyyysvapaan ajalta seuraavassa esitetyillä tavoilla. Kyseisenä aikana lapsella ei ole oikeutta käyttää varhaiskasvatuspaikkaa. Sisaruksilta maksu peritään normaalisti. Isyysrahajaksosta johtuvasta poissaolosta on ilmoitettava varhaiskasvatuspaikkaan viimeistään kaksi viikkoa ennen sen suunniteltua aloittamispäivää, mikäli lapsi on syntynyt ennen 4.9.2022. Lapsen synnyttyä 4.9.2022 jälkeen, yli 5 päivän vanhempainvapaasta on ilmoitettava 1 kuukausi ennen vapaalle jääntiä. Toistuvista 1-5 päivän vanhempainvapaista on ilmoitettava viikkoa ennen ensimmäisen vapaajakson aloituspäivää. Kelan päätös isyyysvapaasta/vanhempainvapaasta tulee toimittaa varhaiskasvatustoimistolle laskutusta varten.  
Kertaluonteisesta, enintään 5 päivää kestävästä vanhempainvapaasta ei tarvitse tehdä ilmoitusta, koska se ei ole maksutonta aikaa 4.9.2022 jälkeen syntyneille lapsille.
- Perhepäivähoidossa hoitajan ollessa estynyt hoitamasta lasta (vuosiloman, sairauden yms. syyn vuoksi) varhaiskasvatuksen asiakasmaksua hyvitetään perheelle, mikäli lapselle ei ole varattu sijaispaikkaa ja mikäli laskutettavien tuntien määrä suhteessa hoitoaikasopimuksen tunteihin sallivat hyvityksen.
- Päiväkodin kiinnioloajalle järjestetään tarpeen mukaan varahoitopaikkoja eikä kiinnioloapäiviä hyvitetä.

### ***Maksun tarkistaminen***

Varhaiskasvatusmaksu tarkistetaan kesken kauden, jos tulojen muutos on vähintään +/- 10 % ja kestoaltaan vähintään kuukauden (30 kalenteripäivää). Maksun muutos tehdään lähimpänä olevan kuukauden alusta lukien. Jos maksu on perustunut asiakkaan antamiin virheellisiin tietoihin, maksua voidaan tarkistaa vuosi taaksepäin.

Muutokset perhekoossa tulee ilmoittaa varhaiskasvatustoimistoon maksun tarkistamista varten. Huoltajien toimittamia tulotietoja voidaan tarkistaa kansallisesta tulorekisteristä huoltajan suostumuksella.

### ***Yhteishuoltajuus***

Yhteishuoltajilla, jos molemmat vanhemmat käyttävät hoitopaikkaa saman kunnan alueella, maksu lapsen koko hoitoaikavarauksesta määräytyy sen perheen koon ja tulojen mukaan, jossa lapsi on kirjoilla. Vanhemmat sopivat keskenään laskun jakamisesta ja maksamisesta.

### ***Hoitopaikan irtisanominen***

Hoitopaikka on sanottava irti kirjallisesti, ellei sitä ole haettu ja myönnetty määräajaksi toimintakauden 1.8 - 31.7 aikana. Laskutus jatkuu irtisanomispäivään saakka. Ellei hoitopaikkaa ole irtisanottu, peritään puolet kuukausimaksusta, vaikka hoitopäiviä ei olisi.

Mikäli lapsen hoitopaikka on irtisanottu vähintään neljäksi viikoksi ajalla 1.6. - 31.8., lapsi voi palata hoitoon entiseen hoitopaikkaansa 1.9. mennessä.

### ***Kehitysvammaisen lapsen kuntouttava varhaiskasvatus ja lastensuojelun avohuollon tukitoimena järjestettävä varhaiskasvatus / varhaiskasvatuksen asiakasmaksu***

Kehitysvammaisen lapsen kuntouttavan varhaiskasvatuksen tarve kirjataan lapsen erityishuolto-ohjelmaan (laki kehitysvammaisten erityishuollosta 519/1977 § 34), joka vahvistetaan erityishuollon johtoryhmässä. Kehitysvammaisen lapsen erityishuolto-ohjelmaan merkitty varhaiskasvatus on kokonaisuudessaan maksutonta.

Lastensuojelun asiakkuus ei automaattisesti tuota oikeutta maksuttomaan varhaiskasvatukseen. Lastensuojelulaissa (Lsl 417/2007) tarkoitettu lasten huolto (esim. avohuollon tukitoimena järjestetty varhaiskasvatus) on maksutonta (asiakasmaksulaki 734/1992 4 § 4. mom). Maksuttomasta varhaiskasvatuksesta tulee olla sosiaalityöntekijän lausunto, josta ilmenee lausunnon voimassaoloaika.

### ***Kerhomaksut***

Varhaiskasvatuskerhoja ei tarjota enää 1.8.2024 alkavalla kaudella.

### ***Laskutus***

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksun laskutus tapahtuu kuukausittain jälkikäteen. Erääntyneiden laskujen perinnän hoitaa perintätoimisto.

## **VARHAISKASVATUKSEN ASIAKASMAKSUIHIN VAIKUTTAVAT TULOT**

- ansiotulot (brutto) (myös palkan osana maksettava tuotantopalkkio, vuorolisät yms.)
- verolliset luontaisedut (esim. auto-, ruoka-, puhelin- ja asuntoetu)
- pääomatulot (esim. korko-, osinko- ja vuokratulot)
- itsenäisestä ammatinharjoittamisesta ja yritystoiminnasta saatavat tulot (myös starttiraha)
- verolliset päivärahat (eivät matkustussäännön mukaisia päivärahoja)
- eläkkeet ja elinkorot (myös lasten, jotka ovat päivähoidossa)
- elatusavut ja elatusuet päivähoidossa olevista lapsista
- työttömyysturvalain mukainen päiväraha
- Kelan maksama peruspäiväraha, työmarkkinatuki ja koulutustuki

- työvoimakoulutuksen koulutustuki/koulutustuen ansiotuki
- Kelan ja vakuutusyhtiön maksama kuntoutusraha, -tuki
- sairausvakuutuslain mukainen sairauspäiväraha, äitiys- ja vanhempainraha, isyys- ja vanhempainraha
- tapaturmavakuutuksen päiväraha ja haittaraha
- kunnan maksama omaishoidontuki
- perhehoitajan hoitopalkkio
- muut jatkuvat henkilökohtaiset tulot
- lomarahaa (5 % bruttopalkasta kuukautta kohti)
- maahanmuuttajien erityistuki
- kotoutumistuki
- perhe-eläke
- erityishoitoraha (vammaisten lasten hoidosta)
- Kelan maksama osittainen ja joustava hoitoraha
- metsätulo (keskimääräinen vuotuinen tuotto)
- apurahat ja stipendit, joita ei ole myönnetty opintojen vuoksi
- koulutustuki
- kansaneläke- ei kuitenkaan lapsikorotusta
- elinkorko
- haittalisä
- varhaiskasvatusta käyttävän lapsen tulot hänen maksuaan määriteltäessä (esim. pääomatulot, lapselle maksettava perhe-eläke),

***TULOT, JOITA EI OTETA HUOMIOON VARHAISKASVATUKSEN ASIAKASMAKSUA MÄÄRITELTÄESSÄ:***

- lapsilisä
- vammaisuuksista annetun lain (570/2007) mukaista etuutta
- kansaneläkelain (568/2007) mukaista lapsikorotusta
- asumistuki
- tapaturmavakuutuksen perusteella suoritettavat sairaanhoito- ja tutkimuskulut
- sotilasavustus ja rintamalisä
- opintoraha, opintotuen asumislisää
- aikuiskoulutustukea (Työllisyysrahaston maksama)
- työllisyysrahaston myöntämä aikuiskoulutustuki
- toimeentulotukena maksettava toimintaraha ja matkakorvaus
- kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain (566/2005) mukainen ylläpito-korvaus
- julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain (916/2012) mukainen kulukorvaus
- opintojen johdosta suoritettavat apurahat ja muut vastaavat avustukset
- perhehoidon kustannusten korvaukset
- lasten kotihoidontuki

Tuloista vähennetään suoritettavat elatusavut sekä tosiasiallisista perhesuhteista johtuvat muut vastaavat kustannukset sekä syytinki.